

Vlaanderen
is ondernemen

Oproepdocument Interclusterprojecten

OPROEP JULI 2017

Documenten voor opmaak en indiening van een projectaanvraag:

<http://www.vlaio.be/artikel/documenten-voor-projectwerking-van-clusters>

1. Situering

Het Vlaamse clusterbeleid heeft als doelstelling het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren. Met de goedkeuring van de steun aan de clusterorganisaties van 5 speerpuntclusters en 14 innovatieve bedrijfsnetwerken werd in 2017 invulling gegeven aan dit beleid.

De activiteiten binnen de innovatieclusters kunnen opgesplitst worden tussen enerzijds de activiteiten die gelinkt zijn aan de clustercoördinatie en anderzijds het geheel van activiteiten tussen clusterleden die binnen de innovatieclusters plaatsvinden. Voor de activiteiten tussen clusterleden, langsheen het innovatiespectrum en passend in het realiseren van de actieplannen kunnen innovatieclusters waar mogelijk/nodig beroep doen op steuninstrumenten bij VLAIO, andere Vlaamse agentschappen of de financiële ondersteuning binnen HORIZON2020, EFRO, INTERREG en/of andere Europese fondsen. Speerpuntclusters beschikken ook over geoormerkte middelen voor de uitvoering van deze projecten/activiteiten.

Naast het versterken van de gesteunde innovatieclusters zijn er opportuniteiten voor samenwerking en kennisdoorstroming tussen de innovatieclusters onderling. Op initiatief van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport lanceert het Agentschap Innoveren en Ondernemen een oproep voor steun aan interclusterprojecten met het oog op toepassing/valorisatie bij de doelgroepen van meerdere innovatieclusters. Voor deze oproep wordt een bedrag van circa 15 miljoen euro voorzien.

2. Oproep Interclustersamenwerking

Deze oproep biedt de mogelijkheid aan innovatieve bedrijfsnetwerken en/of speerpuntclusters om gezamenlijk specifieke activiteiten van kennisopbouw en -doorstroming op te zetten gericht op het benutten van gemeenschappelijke opportuniteiten of uitdagingen van de innovatieclusters.

Door dergelijke samenwerkingen kunnen bedrijven over de domeingrenzen heen en/of ter vervollediging van de waardeketen nieuwe kennis opbouwen en benutten, bijkomende partners vinden, bijkomende vaardigheden aanwenden, ... die binnen de eigen innovatiecluster niet aanwezig zijn dan wel enkel door onderlinge samenwerking tot stand kunnen komen.

Meer specifiek is deze oproep voor intercluster-projecten gericht op:

- Projecten die het potentieel hebben om op korte termijn (2 à 3 jaar) resultaten en impact te genereren bij de bedrijven van de innovatieclusters
- Projecten die nieuwe toekomstgerichte (industriële) opportuniteiten benutten op het knooppunt van thema's/clusterdomeinen/sectoren.

Het is hierbij essentieel dat de projecten aansluiten bij de clusterstrategie en versterkend zijn voor de projectportfolio van de betrokken innovatieclusters.

Het is in geen geval de bedoeling om binnen deze oproep projecten te ondersteunen die als specifiek doel hebben de samenwerking tussen de clusterorganisaties te bevorderen en/of nieuwe cross(sectorale)-clusterwerking op te zetten.

3. Modaliteiten

Projecttypes

Voor deze oproep komen volgende activiteiten voor steun in aanmerking: i) steun aan kennisopbouw en ii) steun aan activiteiten gerelateerd aan kennisopbouw. Het gaat hierbij meer specifiek om dezelfde

projecttypes/activiteiten die in 2017 in aanmerking komen voor de speerpuntclusters voor de benutting van hun geormerkte middelen.

Tabel 2: Projecttypes die in aanmerking komen voor clusterprojecten

Activiteiten*	Projecttype	Wettelijk kader
Haalbaarheidsstudies	VIS-studies; O&O-haalbaarheidsstudies	VIS-besluit; O&O-besluit
Kennistransfer en –verspreiding	VIS-projecten	VIS-besluit
Kennisopbouw door meerdere bedrijven, in samenwerking met kenniscentra	ICON-projecten, Projecten CoöperatiefPLUS	O&O-besluit + SBO-besluit O&O-besluit
Kennisopbouw door ‘kenniscentra’	VIS-projecten SBO-projecten	VIS-besluit SBO-besluit

*De aanvragende/uitvoerende organisaties van de genoemde activiteiten zijn bepaald in het wettelijk kader van het gekozen projecttype

De aanvrager dient zelf bij aanvraag, in functie van de in het projectvoorstel vooropgestelde activiteiten, het geschikte projecttype en hieraan gekoppeld(e) wettelijk kader(s) aan te geven. Meer informatie over de verschillende mogelijke projecttypes is terug te vinden in bijlage 1. Voor vragen hierover is er een mogelijkheid tot voorbespreking met de accountmanager en/of een andere medewerker van het agentschap.

Gezien de focus van deze oproep ligt op samenwerkingen tussen innovatieclusters en de bedrijven is het niet de bedoeling dat projectaanvragen in hoofdzaak gericht zijn op 1 op 1 diensten met bedrijven en/of collectieve kennisverspreiding naar innovatievolgers.

Deze oproep kan niet ingezet worden voor de financiering van projecten die passen in de reguliere steunkanalen van het Agentschap Innoveren & Ondernemen. Volgende projecttypes komen alvast niet in aanmerking voor deze oproep: TETRA, Landbouw-trajecten, VIS-trajecten voor innovatievolgers, reguliere (coöperatieve) O&O&I-projecten, strategische transformatiesteun (STS), groeisubsidies, ...

Oproepspecifieke ontvankelijkheidsvoorwaarden en aanvraag

Voor deze oproep gelden drie oproepspecifieke ontvankelijkheidsvoorwaarden waar aan moet voldaan worden. Zo is het, naast de verplichte vooraanmelding, een vereiste dat de projectvoorstellen betrekking hebben op samenwerkingsverbanden tussen minstens 2 innovatieclusters en dat de link met respectievelijke innovatieclusters aantoonbaar is.

1. Samenwerking tussen minstens 2 innovatieclusters

Deze oproep is specifiek bestemd voor het bevorderen van samenwerking tussen de speerpuntclusters (inclusief Flanders' FOOD) en/of innovatieve bedrijfsnetwerken die gesteund worden door het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Meer specifiek moet het gaan om projecten met een reële samenwerking onder de vorm van:

- samenwerking tussen minstens twee gesteunde innovatieve bedrijfsnetwerken;
- samenwerking tussen minstens twee gesteunde speerpuntclusters (inclusief Flanders' FOOD);
- samenwerking tussen minstens één gesteunde speerpuntcluster (inclusief Flanders' FOOD) en één gesteund innovatief bedrijfsnetwerk.

Een overzicht van de gesteunde speerpuntclusters¹ en innovatieve bedrijfsnetwerken² die in aanmerking komen voor deze oproep is terug te vinden op de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

2. Aantoonbare link met de innovatieclusters

Het is noodzakelijk dat er een directe link is tussen het project en de innovatieclusters. Om deze directe link aan te tonen dienen de projecten te voldoen aan één van onderstaande voorwaarden:

- De betrokken clusterorganisaties treden op als aanvragers van het project;
- De betrokken clusterorganisaties mandateren de uitvoerder(s) van het project;
- Ledenbedrijven³ van twee verschillende innovatieclusters treden op als aanvrager van het project.

De verklaringen van de betrokken clusterorganisaties waarin ze aangeven dat dit project past in hun clusterstrategie en/of een uitvoerder mandateren worden als een bijlage toegevoegd aan de aanvraag.

3. Verplichte vooraanmelding

Een derde oproepspecifieke ontvankelijkheidsvoorwaarde bestaat erin dat de projecten uiterlijk 8 september vooraangemeld worden bij het agentschap. Voor deze vooraanmelding is een template beschikbaar.

Projecttype specifieke ontvankelijkheidsvoorwaarden en modaliteiten

Naast de oproepspecifieke indieningsvoorwaarden gelden eveneens de projecttype specifieke indieningsvoorwaarden en modaliteiten met betrekking tot:

- Aanvrager(s) en uitvoerder(s);
- Projectduur;
- Startdatum project;
- Subsidiepercentage en maximum subsidiebedrag;
- Aanvaardbare kosten (cfr. kostenmodel).

Deze info is terug te vinden in de respectievelijke wettelijke besluiten en handleidingen/richtlijnen voor het indienen van een projectaanvraag.

Voor de projectbeschrijving en de opmaak van de begroting dient gebruikt gemaakt te worden van de templates (inclusief eventuele bijhorende richtlijnen voor het indienen van een projectaanvraag) voor de respectievelijke projecttypes. Daarnaast wordt specifiek voor deze oproep voor elk project naast de projectbeschrijving in functie van het projecttype een bijkomende toelichting gevraagd. Meer specifiek wordt meer informatie gevraagd over de inpassing van het project in de clusterstrategie, de resultaten op korte termijn en de aanpak om deze resultaten bij de bedrijven te krijgen, het bereik van de projectresultaten binnen beide innovatieclusters en de mate waarin het project versterkend werkt voor de projectportfolio van de betrokken innovatieclusters. Voor deze toelichting dient gebruikt gemaakt te worden van de

¹ <http://www.vlaio.be/artikel/speerpuntclusters-0> ; Flanders' FOOD dat pas vanaf 2018 start als speerpuntcluster komt wel in aanmerking voor deze oproep.

² <http://www.vlaio.be/artikel/innovatieve-bedrijfsnetwerken-0>

³ Het minimum aantal bedrijven is afhankelijk van het projecttype. Meer info hierover is terug te vinden in de handleidingen van de respectievelijke projecttypes.

voorzien template. Alle documenten voor de indiening van een projectaanvraag zijn terug te vinden op <http://www.vlaio.be/artikel/documenten-voor-projectwerking-van-clusters>.

4. Evaluatie

De evaluatie van de intercluster-projecten gebeurt in 3 stappen. Ontvankelijke aanvragen worden in stap 1 beoordeeld volgens de criteria die van toepassing zijn op het voor het projectvoorstel van toepasbare projecttype.

Stap 2 bestaat erin dat vervolgens per projecttype de 'steunbare projecten' uit stap 1 worden gerangschikt na beoordeling op basis van volgende oproepspecifieke criteria:

- **De impact bij de bedrijven op korte termijn (2 à 3 jaar)**
 - o De mate waarin projectresultaten ten laatste 2 à 3 jaar na de start van het project toepasbaar zijn bij de bedrijven.
- **De aanpak om de resultaten op korte termijn (2 à 3 jaar) bij de bedrijven te krijgen**
 - o De voorgestelde aanpak om ten laatste 2 à 3 jaar na de start van het project de resultaten ingang te doen vinden bij de bedrijven (eventueel na afloop van de overeenkomst voor steun aan de clusterorganisatie).
- **De meerwaarde van de samenwerking tussen de innovatieclusters**
 - o De mate waarin het gaat om een nieuwe samenwerking voor de betrokken innovatieclusters;
 - o De mate waarin het gaat om projecten op het knooppunt van thema's/clusterdomeinen/sectoren.
 - o De mate waarin de projectresultaten een breed bereik zullen hebben binnen elk van de betrokken innovatieclusters;
- **De gedragenheid van het project door de bedrijven**
 - o De bereidheid tot implementatie van de projectresultaten door de bedrijven;
 - o De betrokkenheid van de bedrijven bij de projectuitvoering.

Na de rangschikking per projecttype in stap 2, zal de beslissing over de steuntoekenning in stap 3 genomen worden op basis van de volgende overwegingen:

- De mate waarin het project versterkend werkt voor de projectportfolio van de betrokken innovatieclusters;
- De complementariteit van de projecten onderling;
- De spreiding van de projecten over sector- of technologiedomeinen.

Tijdens de evaluatie zal het agentschap het advies inwinnen van externe deskundigen via een mondeling college zonder aanwezigheid van de aanvragers.

5. Timing

Projectaanvragen voor deze oproep kunnen via clusters@vlaio.be ingediend worden op twee momenten: 1 oktober 2017 en 1 december 2017.

Tabel: Timing van de oproep interclusterprojecten

Uiterlijke indiendatum 1 oktober 2017 (12.00 u)	- Mogelijkheid tot voorbespreking 17 juli- 1 september - Verplichte vooraanmelding uiterlijk op 8 september 2017 (12u.00) via clusters@vlaio.be - College van deskundigen (november 2017) - Beslissing door beslissingscomité bij het Hermesfonds (december 2017)
Uiterlijke indiendatum 1 december 2017 (12.00 u)	- Mogelijkheid tot voorbespreking 17 juli – 31 oktober - Verplichte vooraanmelding uiterlijk op 8 november 2017 (12u.00) via clusters@vlaio.be - College van deskundigen (februari 2018) - Beslissing door beslissingscomité bij het Hermesfonds (maart 2018)

Meer informatie

Voor vragen kunt u contact opnemen met uw accountmanager of via mail aan clusters@vlaio.be.

Checklist

Bij het indienen van uw projectaanvraag controleert u best aan de hand van onderstaande checklist of alle informatie aan het Agentschap bezorgd werd

- Projectbeschrijving (inclusief bijlagen naargelang het projecttype)
- Projectbegroting
- Bijlage voor intercluster-oproep
- Verklaring van de betrokken clusterorganisaties
- Samenwerkingsovereenkomst indien van toepassing

Controleer ook steeds of u gebruik maakt van de juiste templates. Alle documenten voor de indiening van een projectaanvraag zijn terug te vinden op <http://www.vlaio.be/artikel/documenten-voor-projectwerking-van-clusters>.

Bijlage: Projecttypes

Situering

Innovatieclusters hebben als opdracht om bedrijven en kennisactoren maximaal te laten samenwerken en op basis van een actieplan/competitiviteitsprogramma activiteiten en/of samenwerkingsprojecten langsheen het innovatiespectrum op te zetten.

In deze bijlage worden de projecttypes toegelicht waarvan gebruik gemaakt kan worden voor de oproep interclusterprojecten en de projecten in de transitieprioriteiten Energie, Circulaire Economie en Industrie 4.0.

De handleidingen en aanvraagtemplates van de diverse projecttypes zijn beschikbaar op de website [link toevoegen]

Projecttypes voor clusterprojecten

VIS-studies (haalbaarheidsstudies)

VIS-studies zijn studies die uitgevoerd worden onder het VIS-besluit met als doelstelling het uitwerken van een concreet plan van aanpak voor of het nagaan van de haalbaarheid van een later innovatietraject ten behoeve van een brede groep van bedrijven. In functie van de mogelijke innovatietrajecten kunnen VIS-studies door innovatieclusters ingediend worden.

Innovatieclusters kunnen VIS-studies (laten) uitvoeren onder het **VIS**-besluit voor zover zij (of de aanvragers) voldoen aan de voorwaarden van dit besluit.

De begroting van VIS-studies wordt beperkt tot 100 dzEUR steun met een maximale duur van 1 jaar.

VIS-projecten (kennisopbouw-vertaling-diffusie)

VIS-projecten zijn collectieve projecten die uitgevoerd worden onder het VIS-besluit en die typisch gericht zijn op een brede groep van bedrijven die zelf geen of slechts beperkte onderzoekscapaciteit hebben. Binnen het VIS-kader kunnen projecten uitgevoerd worden van kennisopbouw (collectief onderzoek) en/of kennisverspreiding (innovatiestimulering).

Innovatieclusters kunnen projecten (laten) uitvoeren onder het **VIS**-besluit voor zover zij (of de aanvragers) voldoen aan de voorwaarden van dit besluit.

Bedrijven kunnen aan de projecten deelnemen via de gebruikersgroep, maar kunnen zelf niet als begunstigde optreden in een project (VIS-Besluit=indirecte steun aan bedrijven op basis van de de-minimisregel). In geval van puur uitvoerende taken (resultaatsverbintenis) kunnen bedrijven wel (beperkt) optreden als onderaannemer.

De begroting van VIS-projecten wordt beperkt tot 500 dzEUR steun. De projectduur van een VIS-project bedraagt maximum 2 jaar. Mits motivatie kan dit uitgebreid worden tot 4 jaar.

Bedrijfssteun, haalbaarheidsstudies

Haalbaarheidsstudies zijn studies die zich bevinden aan het begin van een innovatietraject, waar de globale haalbaarheid en de relevantie van verdere investeringen in onderzoek, ontwikkeling en innovatie moet nagegaan worden.

Dergelijke studies moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

- De haalbaarheidsstudies moeten in principe gevolgd worden door een belangrijk O&O&I-natraject. Kleine onderzoeks- of ontwikkelingsprojecten die gericht zijn op een korte termijn resultaat zijn geen steunbare haalbaarheidsstudies.
- De innovatie die met het project beoogd wordt moet het potentieel hebben voor voldoende valorisatie in Vlaanderen, zonder dat dit in detail of kwantitatief moet uitgewerkt worden bij de start voor de haalbaarheidsstudie.
- De studie moet geïntegreerd de relevante aspecten bekijken, zowel technische aspecten als business aspecten en eventuele problematiek rond intellectuele eigendom. De aard van de gesteunde activiteiten is niet doorslaggevend, wel of ze bijdragen tot kennisopbouw die een betere inschatting toelaat van de risico's en opportuniteiten bij de afweging van de investering in een verder substantieel traject van O&O&I.

Projecten die louter ideeëngeneratie, een marktstudie of korte termijn problem solving omvatten, komen niet in aanmerking.

Haalbaarheidsstudies moeten ingediend worden door minstens 3 onafhankelijke ondernemingen met (toekomstige) activiteiten in het Vlaamse gewest, waarbij minimum 2 bedrijven lid zijn van een innovatiecluster.

Deze haalbaarheidsstudies worden toegekend onder de voorwaarden van het O&O-besluit. De begroting voor een haalbaarheidsstudie onder bedrijfssteun wordt beperkt tot 50 dzEUR steun met een maximale duur van 1 jaar.

Bedrijfssteun, coöperatiefPLUS

CoöperatiefPLUS projecten zijn coöperatieve bedrijfsprojecten met bovendien een substantiële samenwerking tussen de ondernemingen en kenniscentra. De kenniscentra hebben ten minste een 30% aandeel in de projectbegroting. Het coöperatief bedrijfsluik bestaat uit 3 of meer onafhankelijke ondernemingen, waarvan minstens 1 kmo, in evenwichtige verhouding (geen partner > 70% van budget).

De subsidie voor coöperatiefPLUS wordt toegekend onder de voorwaarden van bedrijfssteun (O&O-besluit). De projectduur van een coöperatiefPLUS-project bedraagt in principe 2 jaar. Mits motivatie kan dit uitgebreid worden tot maximaal 3 jaar.

ICON-interdisciplinair coöperatief onderzoek

ICON-projecten zijn onderzoeksprojecten, georiënteerd naar bedrijfsnoden, met een evenwichtige samenwerking tussen ondernemingen en onderzoeksorganisaties. Dit houdt in:

- Het bedrijfsaandeel is minstens 50% van de begroting (van het gesteunde project).
- Het bedrijfsproject is een coöperatief project met 3 of meer onafhankelijke ondernemingen, waarbij er geen partner is met > 70% van het budget.

Er bestaat een gezamenlijk belang maar zowel universiteit als ondernemingen hebben een eigen valorisatierationale.

Het doel van ICON-projecten is om de bestaande strategische onderzoekscapaciteit beter te benutten via samenwerking met bedrijven. De subsidie wordt toegekend op basis van een combinatie van steun aan kennisinstellingen aan 100% (SBO-besluit) met bedrijfssteun (O&O-besluit).

In vergelijking met coöperatieve projecten is de ICON-formule enkel van toepassing als er binnen het project een duidelijke component is voor onderzoeksorganisaties die zich onderscheidt van de bedrijfshorizon door een uitsproken kennisopbouw, hoog risico en een valorisatiepotentieel dat ruimer is dan de horizon van de

betrokken bedrijven. De activiteiten van de onderzoeksorganisaties die volledig ten dienste staan van de bedrijven horen thuis in het bedrijfsproject dat gesteund wordt onder het O&O-besluit.

De projectduur van een ICON-project bedraagt in principe 2 jaar. Mits motivatie kan dit uitgebreid worden tot maximaal 3 jaar.

SBO - Strategisch basisonderzoek

SBO projecten richten zich op vernieuwend en hoog risico onderzoek dat in geval van succes aanleiding zal geven tot toepassingen via transfer naar ondernemingen. De projecten worden uitgevoerd door onderzoeksorganisaties (volgens kaderregeling), al dan niet in samenwerking met ondernemingen. Dit type van onderzoek is gericht op de lange termijn.

Als richtlijn voor de grootteorde van een SBO-projectbudget wordt 1 tot 2 miljoen euro vooropgesteld. De projectduur van een SBO-project bedraagt in principe vier jaar. Gezien de opdracht van de innovatieclusters om op relatief korte termijn innovatie(s) te realiseren bij een ruime groep van bedrijven, gaat de voorkeur naar kortlopende en kleinere projecten (circa 2 jaar) waarbij de concrete bereidheid tot implementatie van de resultaten bij de bedrijven wordt aangetoond.

De subsidie voor een SBO-project wordt toegekend op basis van de steun aan kennisinstellingen (SBO-besluit).

Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be